

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЖИВОПИС І ОСНОВИ
КОЛЬОРОЗНАВСТВА

Загальна інформація

Компонент освітньо-професійної програми	<i>Вибірковий</i>
Кількість кредитів ECTS	3
Мова навчання	Українська
Ступінь вищої освіти	
Галузь знань	
Спеціальність	
Освітньо-професійна програма	

Мета навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти комплексних знань, умінь і навичок з основ академічного живопису, теорії кольору та колорознавства, необхідних для професійної діяльності в галузі дизайну. Дисципліна спрямована на розвиток художньо-образного мислення, оволодіння технікою та технологією живопису, розуміння закономірностей кольорових відношень, формування здатності до творчого використання кольору у проєктній діяльності дизайнера.

Передумови вивчення дисципліни

Вивченню дисципліни «Живопис і основи колорознавства» передуює опанування (або паралельне вивчення) дисциплін/тем із основ композиції, історії мистецтва і культури, рисунку, проєктування та конструювання одягу, технології швейних виробів, комп'ютерної графіки та/або цифрових інструментів дизайну.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

Основи теорії кольору, колірні системи та моделі

Фізичну та фізіологічну природу кольору

Закономірності кольорових гармоній та контрастів

Техніки та технології живопису

Основи композиції у живописі

Психологію сприйняття кольору

Історичні та сучасні підходи до використання кольору в мистецтві та дизайні

вміти:

Створювати живописні композиції з використанням різних технік

Застосовувати знання з колорознавства у творчій практиці

Аналізувати кольорові відношення у творах мистецтва та дизайну

Створювати гармонійні колірні рішення для дизайн-проектів

Працювати з різними живописними матеріалами (акварель, гуаш, акрил)

Передавати об'єм, простір, фактуру засобами живопису

Використовувати цифрові технології для роботи з кольором

Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи колорознавства та живопису

Тема 1. Фізична та фізіологічна природа кольору

Світло та колір. Спектральний склад світла. Будова ока та сприйняття кольору.

Колірні системи (RGB, CMYK, HSB, Lab). Колірні моделі та їх застосування

Тема 2. Теорія кольору та колірні гармонії

Колірний круг. Основні, похідні та додаткові кольори. Характеристики кольору: тон, насиченість, світлота. Колірні контрасти за Йоганнесом Іттенем

Типи колірних гармоній (монохромні, аналогічні, комплементарні, тріадні)

Тема 3. Психологія та символіка кольору

Психологічний вплив кольору на людину. Символічне значення кольорів у різних культурах. Асоціативне сприйняття кольору. Колір у дизайні та мистецтві

Тема 4. Техніки та матеріали живопису

Живописні матеріали: акварель, гуаш, темпера, акрил, олія. Основи (папір, полотно, картон). Пензлі та інструменти. Техніки роботи з різними матеріалами

Тема 5. Композиція у живописі

Основи композиції: рівновага, ритм, акцент. Формат та його вплив на композицію. Простір у живописі: лінійна та повітряна перспектива. Тональні відношення

Змістовий модуль 2. Практика живопису та колористика

Тема 6. Етюди натюрмортів у різних колірних гамах

Теплі та холодні колірні гами. Монохромний живопис. Контрастні колірні рішення. Ньюансні колірні рішення

Тема 7. Зображення простору та об'єму кольором

Тональні відношення у живописі. Кольорова перспектива. Моделювання форми кольором. Рефлекси та відблиски

Тема 8. Передача фактури та матеріальності

Зображення різних матеріалів (метал, скло, тканина, дерево). Технічні прийоми передачі фактури. Лесування та алла-прима

Тема 9. Колір в інтер'єрі та предметному дизайні

Функції кольору в дизайні інтер'єру. Колірні схеми для різних приміщень. Колір і стиль в інтер'єрі. Колір у промисловому дизайні

Тема 10. Цифрові інструменти роботи з кольором

Робота з кольором у графічних редакторах. Підбір та аналіз кольорових палітр. Сучасні онлайн-інструменти для роботи з кольором. Інтеграція традиційного живопису та цифрових технологій

Тема 11. Творчий проєкт

Розробка концепції живописної серії. Створення ескізів та колірних етюдів. Виконання живописних робіт. Презентація та аналіз результатів

Форми та методи навчання

Форми навчання: форма організації навчання може бути очною, дистанційною (онлайн і офлайн, синхронною й асинхронною) чи змішаною; форма роботи на лекції – фронтальна; форма організації виконання практичних робіт – індивідуальна, парна та групова: самостійна робота, консультації.

Методи навчання: на лекційних заняттях – пояснення, розповідь, бесіда, демонстрування візуальних матеріалів, дискусії, на практичних заняттях – підготовка коротких усних доповідей, презентацій, проєктні завдання, взаємооцінювання, самостійна робота – пошук і систематизація матеріалів, підготовка індивідуальних проєктів; ІКТ-методи – використання освітніх платформ і цифрових інструментів візуалізації та презентації.

Контроль навчальних досягнень

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль – Усне опитування на лекціях, перевірка виконання практичних завдань (етюди, колірні композиції), перегляд та обговорення робіт, індивідуальні завдання (дослідження кольорових гармоній, аналіз творів), модульний контроль.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Критерії оцінювання виконання практичної роботи: повнота і коректність змісту; аргументованість висновків; якість візуально-аналітичних матеріалів (підбір прикладів, структурованість, оформлення); академічна доброчесність (посилання на джерела); самостійність і креативність; дотримання термінів та якість презентації результатів.

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Усне опитування на практичному занятті	10	5	50
Питання для самостійного опрацювання	10	1	10
Індивідуальні завдання	10	3	30
Контрольна робота	2	5	10

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

- 50 % – практичні роботи;
- 10 % – самостійна робота;
- 30 % – індивідуальне завдання;
- 10 % – модульний контроль.

Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в НУЧК: Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1p-qykVjCEwDD9xbkl44yFQXwv_0t8u0I/view), Положення про академічну доброчесність в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (<https://drive.google.com/file/d/1B20drJo3LiqYzIGpWib1zmRfcGdtuP43/view>), Положення про дисципліни вільного вибору студентів у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (https://drive.google.com/file/d/11kn0THvIKQ_oMJ9G5eqWp948pPpx_MYd/view).

Для студента є обов'язковим виконання всіх передбачених навчальною дисципліною практичних робіт з наступним їх захистом. Окрема увага приділяється індивідуальним завданням орієнтованим на формування особистої точки зору студента.

При вивченні дисципліни, виконанні практичних занять, індивідуальних завдань та проведенні форм контролю студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю.

Практичні роботи повинні бути захищені протягом семестру.

Граничний термін захисту всіх практичних робіт та проходження всіх видів поточного контролю – день заліку.

Відпрацювання пропущених занять та перескладання всіх форм контролю може відбуватися відповідно до розкладу консультацій викладача, залік – у терміни здачі академічної заборгованості.

Матеріально-технічне забезпечення

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: комп'ютер/ноутбук або мобільний пристрій, доступ до мережі Інтернет, система електронного навчання Moodle (або інша LMS), програма для створення презентацій (PowerPoint/Google Slides), графічні редактори та інструменти візуалізації (Figma, Gimp, Inkscape, Canva), онлайн-архіви показів і музейні колекції; браузер.

Інформаційні ресурси

1. Берlach О. Графічні техніки в образотворчому мистецтві: навч. пос. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2022. 103 с.
2. Живопис: матеріали і техніки: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т мистецтв, Каф. образотв. мистец.; уклад.: О. Я. Музика, Г. І. Сотська. Київ: Талком, 2024. 260 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17593/1/%2B%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.%D0%96%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%9F%D0%98%D0%A1%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%202024%20%289%29.pdf>
3. Пічкур М. Образотворча підготовка студентів мистецьких спеціальностей у закладах вищої освіти: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 270 с.
4. Пічкур М. Теорія і практика композиції : навч. посібник. Харків: ПромАрт, 2021. 248 с.
5. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20686/1/Prokopovych_posibnik_Osnovi_koloroznavstva.pdf
6. Тарасюк І. І. Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві. Методичні рекомендації до курсу «Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві». Луцьк: Терен, 2017. 20 с.
7. Теоретичні і методичні основи образотворчого мистецтва (для здобувачів другого освітнього рівня (магістр) спеціальності 014 – «Середня освіта. Образотворче мистецтво»): навчально-педагогічний посібник /за заг. 37 ред. Т. В. Паньок. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 80 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/575da9b9-dca0-40e7b4d8-91db451b01c4/content>
- 8.

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Горчинська Катерина Віталіївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат педагогічних наук, доцент
Комунікація	Кафедра: професійної освіти та безпеки життєдіяльності E-mail: k.gorchinska@gmail.com

	Телефон: +38-093-625-35-11
Посилання на дисципліну в системах дистанційного навчання	https://us04web.zoom.us/j/72281695646?pwd=GcU1EWaNNkE1hjDu7ffBO8d3CXR8Lx.1 Zoom: 722 8169 5646 (Пароль – 108)
Консультації	Середа 14.40–16.00